

23 iunie, 1519

DOR DE MINGIR

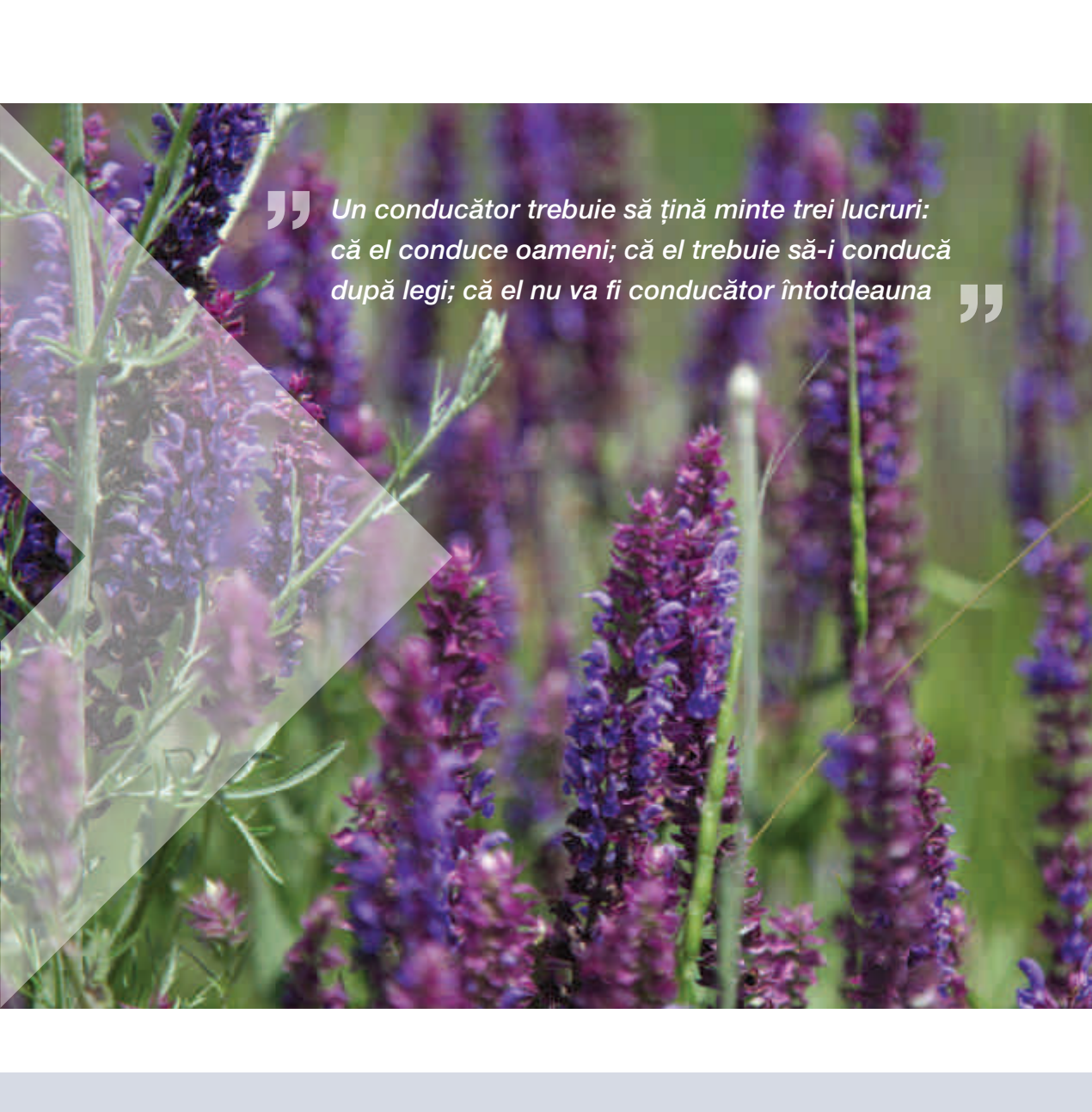
Un document...

O amintire...

O invitație...

O revenire...

2016

” *Un conducător trebuie să țină minte trei lucruri:
că el conduce oameni; că el trebuie să-i conducă
după legi; că el nu va fi conducător întotdeauna* ”

Ilie Chițanu,
primar

Dragi prieteni!

Țineți în mână un document despre comuna Mingir, o invitație care vă amintește să reveniți și să veniți pe aceste locuri deosebite. Respectivul document are intenția de a crea o continuitate a istoriei localității noastre, ea fiind atestată documentar la 23 iunie, 1519.

Deviza zilei de astăzi – viețuim împreună, muncim împreună, deci, tot ceea ce se întâmplă în viața noastră, – și bucuriile, și necazurile –, le împărțim frățeste.

Viitorul ne aparține. Acest viitor îl vom făuri și îl vom trăi împreună – atît cei plecați, cît și cei rămași să-și făurească viitorul pe loc. Aici, la Mingir, este baștina noastră; aici, la Mingir, trebuie să ne simțim bine, „acasă”, în tot înțelesul acestei noțiuni. Deci, să ne unim eforturile și să creăm condiții pentru acest bine, pe care ni-l dorim toți cei care locuim la Mingir, dar și toți cei care au văzut lumina zilei în această frumoasă așezare și acum sunt împrăștiați prin lume.

23 iunie, 2016

PRIMĂRIA

„ Eu țin la folosul națiunii, nu la fala mea ”

MEDIAN

Administrația primăriei

REPERE ISTORICE

- În perioada anilor 1774-1782, satul Mingir a fost proprietate a Mitropoliei Iași.
- În anul 1781, localitatea apare pentru prima oară menționată pe harta Moldovei a Generalului F.W. von Bawr cu denumirea Minschir vieaux (Mingirul vechi).
- În anii 1782-1804, satul Mingir a fost proprietate a bisericii „Sf. Spiridon” din Iași.
- În anii 1804-1813, devine proprietate a lui Dumitru și Panatoiatachi Moruzi, frați ai voievodului Alexandru Moruzi.
- În anii 1813-1845 a fost proprietate a familiei boierilor Balș. În anul 1845 moșia satului Mingir este cumpărată de răzeși.
- În perioada anilor 1856-1878, satul Mingir a făcut parte mai întâi din Principatul Moldovei, iar apoi din Statul Român.
- În perioada anilor 1918-1940, satul Mingir face parte din România Mare.

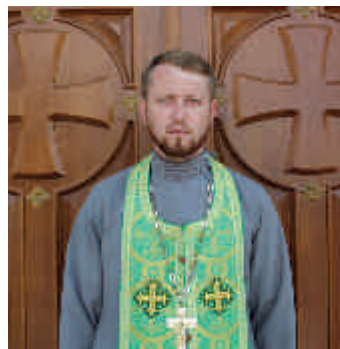
CASA DOMNULUI

„ Numai bogăția spiritului este adevărata bogăție; celelalte bunuri pricinuesc mai mult nenorocire ”

RIATOS

Cladirea bisericii, construită din caramidă în 1880. Foto 2016

Parohul bisericii, preotul Vitalie Ursu

REPERE ISTORICE

- Din vremuri vechi, în Mingir au existat biserici de lemn, una din ele fiind menționată în izvoare istorice în anul 1776. Pe parcursul timpului, aceasta i-a avut în calitate de paroh pe:
 - Onofreu Ghițeu (1742-1818), paroh al bisericii în anii 1770-1793;
 - Scarlat Ardare (1746-1821), paroh al bisericii în anii 1788-1820;
 - Gheorghe Bârză (1766-1831), paroh al bisericii (anii nu se cunosc);
 - Ștefan Nemțanu (1838-1911), paroh al bisericii în anii 1879-1911.
- În anul 1873 începe construcția bisericii de cărămidă, finalizată în anul 1880, care a servit drept lăcaș de cult în toată perioada ulterioară, inclusiv în perioada sovietică.
- În prezent, în biserica ortodoxă din sat cu hramul „Sf. Ierarh Nicolae” slujește preotul paroh Vitalie Ursu.
- Hramul se sărbătorește la 22 mai – ziua strămutării moaștelor Sf. Nicolae.

DELNIȚA

EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT

Colectivul de profesori al gimnaziului

Colectivul de profesori al școlii primare

*„Buna creștere a tineretului este garanția cea mai sigură a fericirii
unui stat”*

*Maria Lazăr,
directoarea gimnaziului*

*Viorica Tataru,
directoarea școlii primare*

*Sofia Bordianu,
directoarea grădiniței de copii*

REPERE ISTORICE

- În toamna anului 1865 are loc deschiderea primei școli din sat. Primul învățător și director al școlii a fost Vasile Brașoveanu.
- În anul 1867, școală este ridicată la rangul de școală-model. La 1 mai 1870, a fost deschisă și o școală de fete.
- În anul 1960, pentru școală a fost construită o clădire nouă. Director – T. Voicu.
- În anul 1974 a fost finalizată construcția unei școli cu trei niveluri. Director – Ion Cojocaru, care a îndeplinit această funcție în perioada anilor 1960-1984.
- În anul 1998, școală obține statut de liceu teoretic.
- În anul 2015, liceul teoretic este reorganizat în gimnaziu. În prezent, director al gimnaziului este Maria Lazăr.

SĂNĂTATE PUBLICĂ

„ Ajungem cu greu la însănătoșire, fiindcă nu știm că suntem bolnavi ”

VALEA LĂPUȘNEI

Colectivul de medici și lucrători medicali

Simion Miță, medic-șef

REPERE ISTORICE

În anul 2014, la Mingir a fost deschisă o policlinică

- În anul 1918, Constantin Tararov a fost numit medic la Mingir și a activat aici în perioada anilor 1918-1928.
- În anul 1972, în sat a fost dat în exploatare un spital cu două niveluri.

ACTIVITATE ECONOMICĂ ȘI DE AFACERI

„ Nu e de ajuns să ai bani, trebuie să mai știi să-i cheltuiești ”

VALEA TURCULUI

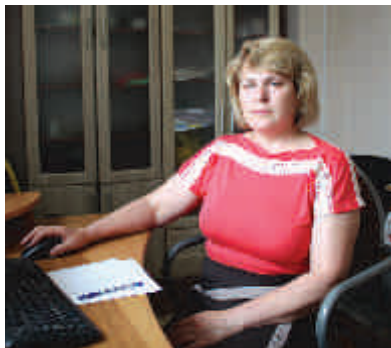
Întreprinzătorul Nicolae Scutelnic e unul dintre cei care continuă tradițiile meșterilor locali

REPERE ISTORICE

- În anul 1845, Constantin Balș, proprietarul moșiei din Mingir, vinde moșia sa țăranilor din sat și altor persoane interesate.
- În anul 1859, are loc „hotărnicirea” pământului răzeșilor. Au fost eliberate „țidule de proprietate” la 323 răzeși.
- În anul 1949, are loc colectivizarea forțată a gospodăriilor țăărănești. În același an, în Siberia au fost deportate 34 de familii ale celor mai buni gospodari.
- În anul 2000, membrii gospodăriei agricole colective din localitate au fost împrăștiți și au primit titluri de proprietate. În afară de gospodăriile țăărănești, în același an se formează două noi entități economice agricole – „Mingir Agro” S.A., condusă de Claudia Bunescu, și „Sarbinagro” S.R.L., condusă de Alexandra Șarcov.

MUZEUL LOCALITĂȚII

TEIUS

Elena Mircos, directoarea muzeului

” Dacă vrei să auzi lucruri frumoase (despre tine), învață a spune lucruri frumoase; cînd vei învăța acestea, caută să săvîrșești fapte frumoase și astfel vei auzi neapărat lucruri frumoase ”

O răstignire și o fîntînă pentru cei însetați

REPERE ISTORICE

- Muzeul satului, fondat în anii 1960-1980 de profesorul și primarul Fiodor Mardari, avea drept exponate arme și accesorii militare utilizate în cel de Al Doilea Război Mondial.
- În anul 2014 a fost inițiat un muzeu al vieții sătenilor, care este completat cu piese din viața cotidiană și din cultura satului – stative de țesut, mobilier și lucruri din casa mare, obiecte de uz casnic etc.
- Fondator și inițiator – Elena Mircos.

VALEA ULUCELOR

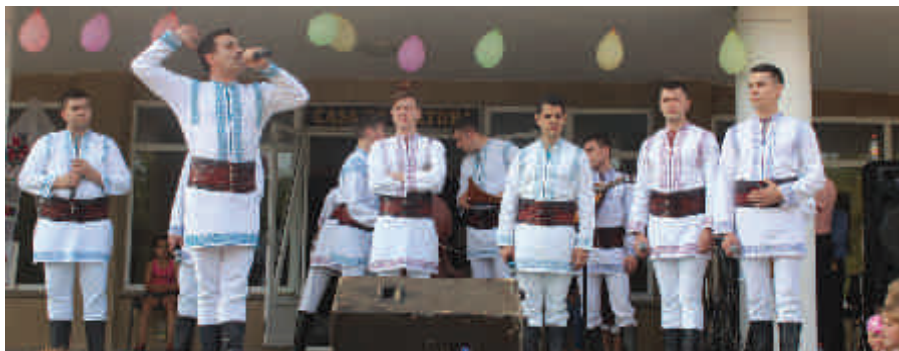
CULTURĂ ȘI TRADIȚIE

Clădirea Casei de Cultură

*Nicolae Didlică,
directorul Casei de Cultură*

Interpretul Nicolae Gribincea cu Ansamblul „Plăieșii”

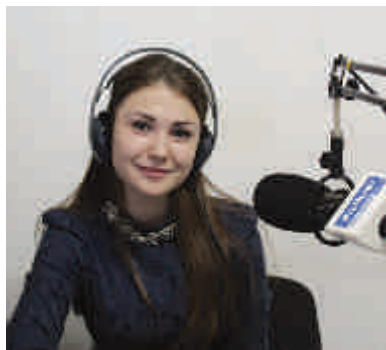
” *Cultura este o podoabă pentru cei fericiți și un refugiu pentru cei nefericiți* ”

REPERE ISTORICE

- În Mingir s-au păstrat multe obiceiuri și tradiții din bătrâni.
- În primul rînd, sărbătorile și tradițiile creștine: Nașterea Mîntuitorului (sau Crăciunul), Botezul Domnului (sau Boboteaza), Învierea Domnului (sau Paștele), Paștele Blajinilor, Duminica Mare, toate Sărbătorile Împărătești.
- Se respectă, de asemenea, multe tradiții ce țin de căsătorie și familie – nuntă, cununie, botez, înmormîntare.
- Jocurile și dansurile populare își mențin cu greu tradiția și forma. Se revine încet la serbarea și forma de odihnă numită „Hora satului”.
- Hramul satului este marcat la sărbătoarea Sf. Nicoae de primăvară – în ziua de 22 mai.
- Periodic, în sat au existat și colective de muzicieni – orchestră, fanfare, precum și trupe de artiști de teatru fondate de mingireni. Astăzi la gimnaziul din sat activează grupul „Ghioceii”.
- În anul 1948, la Mingir a fost deschis un cămin cultural.
- În anul 1977 a fost dată în exploatare Casa de Cultură.

Trupa de teatru „Ghioceii”, conducător – Mihail Sîrbu

Radio local ProMingir (105.1 FM)

„ E tare cel care îi învinge pe alții, dar mai puternic e cel care se învinge pe sine însuși ”

Ansamblul de cîntece populare. Conducător artistic – Mihai Mircos

Într-o zi de sărbătoare la Mingir

GRIJA DE CEI CARE O DUC MAI GREU CA NOI

„ Când ești tânăr, adu-ți aminte că vei fi și tu bătrîn odată... ”

VALEA SARMEI

Centrul social pentru bătrîni „Casa Nadejda”

Mariana Damian, directoarea Centrului

REPERE ISTORICE

- Proiectul Centrului Social „Concordia” a demarat la 2 iulie, 2008.
- Scopul și activitatea acestei organizații obștești este de a ajuta și a contribui la integrarea armonioasă în societate a copiilor și a tinerilor defavorizați, de a oferi asistență copiilor orfani și invalizilor, de a susține în diferite forme, inclusiv cu hrană zilnică, bătrînii.
- Primul șef al centrului a fost Mihai Mircos, actualul viceprimar al localității.
- În prezent, în cadrul Centrului sunt angajate șase persoane, conduse cu pricepere și răbdare de Mariana Damian.

SPORT

„ E ușor să obții ceva, e mai greu să păstrezi ceea ce ai obținut ”

*Echipa de fotbal „Flacăra”.
Antrenori: Vasile Alexeenco și Ion Chițanu*

*Echipa „Flacăra” –
campionă a raionului Hîncești*

REPERE ISTORICE

- În anul 1921, Primăria a alocat un teren de 12 hectare pentru antrenamente militare și manifestații sportive.
- În anul 1967, a fost construit un complex sportiv cu stadion.
- În anul 1992, Tudor Casapu (n. 1963) devine campion olimpic la haltere. Este cvadruplu campion al Uniunii Sovietice (1987-1990), campion mondial (1990, Budapesta), medaliat cu bronz la Campionate Europene și Mondiale (1991). În prezent este președinte al Federației de Haltere din Republica Moldova.
- Gheorghe Șarcov (n. 1951) și Vasile Mudric (n. 1944), în perioada anilor 1970-1985 au fost multipli campioni ai raionului Hîncești și ai Moldovei la motocros.
- Echipa de fotbal „Flacăra”, fondată de Vasile Alexeenco, e campioană (1975) și vice-campioană (1976) a Moldovei la fotbal printre copii, campioană a raionului Hîncești printre maturi. Antrenor – Ion Chițanu.

VITREGIILE VREMII

„ Omul înțelept, înzestrat cu o minte superioară, nu se bucură și nu se întristează, pentru că știe că tot ce apare dispare ”

HIRTOPUL LUI
FRUMIZ

Dumitru și Parascovia Sandu la 80 de ani – un model pentru generația tânără

Petru Chistol – gospodar, povestitor, patriot

REPERE ISTORICE

- Mingirenii au participat la Primul Război Mondial.
- În anii 1940-1941, mulți mingireni au fost deportați, nimiciți sau pedepsiți cu grei ani de închisoare doar pentru faptul că în perioada interbelică au făcut parte din partide politice ori nu au acceptat regimul criminal comunist.
- În anii 1946-1947, sute de mingireni au devenit jertfe ale foametei create artificial de administrația sovietică.
- În luna iulie, 1949, autoritățile sovietice deportează în Siberia cei mai buni gospodari ai localității – 34 de familii, 122 de persoane – de la copiii mici pînă la bătrîni.
- Neîntrecutul povestitor Petru Chistol a fost deportat în Siberia doar pentru că adăpostise un consătean ce se refugiasse peste Prut.
- Dumitru Sandu, la cei 81 de ani, și soția sa Parascovia Sandu, la cei 79 de ani, îngrijesc cîteva sectoare de teren agricol, cresc animale, dau sfaturi la fii și nepoți.

PERSONALITĂȚI NĂSCUTE LA MINGIR

HIRTOPUL
LUI ENE

*Nicolae Eșanu, jurist,
membru al Comisiei de la Veneția*

Mihai Gribincea, istoric, diplomat

REPERE ISTORICE

Valeriu Lazăr, politician, ex-ministru al Economiei

- Mihai Gribincea, doctor în științe istorice, ambasador al Republicii Moldova în România, fost ambasador al Republicii Moldova în BENELUX și la NATO, fost consilier al Înalțului Comisar pentru minorități naționale.
- Nicolae Eșanu, viceministru al Justiției, membru al Comisiei de la Veneția.
- Tudor Casapu, campion olimpic, campion mondial, președinte al Federației de Haltere din Republica Moldova.
- Valeriu Lazăr, ex-viceprim-ministru, ex-ministru al Economiei.

” Fii ceea ce ești și lasă pe fiecare să fie ceea ce este:
” nu căuta să fii ceea ce nu ești, ci ceea ce poți fi

Tudor Casapu, sportiv, campion olimpic

*Mihai Iacob,
director general Î.S. „Radiocomunicații”*

*Nicolae Gribincea,
compozitor, interpret, coregraf și folclorist*

CIMITIRE

„ Viața celor morți continuă în amintirea celor vii ”

BUDAI

Iacob Lupanciuc, inițiator și organizator al Complexului Memorial

REPERE ISTORICE

- În comună s-a păstrat locul a două cimitire: Cimitirul Vechi (sec. XVI-XIX), unde mai târziu s-a construit un Complex Memorial, și Cimitirul Nou (sec. XX până în prezent).
- În Complexul Memorial se află monumente și sculpturi consacrate celor care își odihnesc somnul de veci:
 - un monument ridicat în memoria sătenilor căzuți în cele două războaie mondiale (1914-1918 și 1939-1945);
 - un monument ridicat în memoria victimelor foametei din 1946-1947;
 - un zid comemorativ al celor mai importante personalități din satul Mingir.
- În Cimitirul Nou și-au găsit odihna de veci persoanele decedate în localitate în ultimul secol, precum și ostașii români căzuți la eliberarea localității în anul 1941. Aceștia, în semn de recunoștință, mingirenii le-au înălțat aici un monument memorial.

Mormîntul ostașilor români căzuți la eliberarea localității în anul 1941

AVEM VIITOR DOAR DACĂ NE CUNOAȘTEM TRECUTUL

- Comună Mingir are o istorie de secole. **La 23 iunie, 1519, găsim prima atestare documentară** a localității. În istoria ei seculară, a fost proprietate a mai multor entități și persoane, inclusiv a Mitropoliei Iași, a bisericii „Sf. Spiridon” din Iași, a lui Dumitru Moruzi, frate al voievodului Alexandru Moruzi, a boierului Constantin Balș.
- Primul conducător al satului atestat documentar este **starostele Se-mion Caranfil** (1744-1815). De la 1814 pînă în prezent, mingirenii și-au restabilit lista tuturor administratorilor locali (staroste, primar etc.) O personalitate deosebită și un mare gospodar a fost Nicolae Lupanciuc, primarul care a administrat localitatea în perioada anilor 1941-1944.
- De la obținerea independenței Republicii Moldova, în fruntea satului s-au aflat mai mulți primari: Login Reniță (1986-1994), Mihail Munteanu (1994-1998), Gheorghe Gribincea (1998-2007), Haralampie Lazăr (2007-2015) și Ilie Chițanu – din anul 2015 pînă în prezent.
- **În toamna anului 1865, a avut loc deschiderea primei școli din sat.** Primul învățător și director al ei a fost Vasile Brașoveanu. În anii 1960 a fost construită clădirea școlii primare, iar în anul 1974 – clădirea cu trei etaje a școlii generale, devenită în 1998 liceu și reorganizată în anul 2015 în gimnaziu. Printre directorii care au administrat colectivul școlii îi avem pe T. Voicu (1959-1960), I. Cojocaru (1960-1983) și M. Lazăr – din anul 1998 pînă în prezent.
- **În mai 1873 s-a început construcția bisericii din cărămidă cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae”, care s-a încheiat în 1880.**
- Anterior, în localitate au existat biserici din lemn. Acest fapt este confirmat de preoții-parohi ai bisericii, care au slujit aici, și anume Onofrei Ghițeu (1742-1819), Scarlat Mardare (1746-1821), Gheorghe Bâzu (1766-1831). În prezent, paroh al bisericii este părintele Vitalie Ursu.

” Amintirea faptelor din trecut devine un exemplu pentru buna chibzuială cu privire la cele din viitor ”

- **În anul 1912, avem prima atestare a telefoniei în Mingir.** Astăzi, Mingirul deține o frecvență pentru radio local, numit ProMingir (105.1 FM).
- **În perioada anilor 1856-1878, Mingirul a făcut parte mai întâi din Principatul Moldovei, iar apoi din Statul Român.**
- **În perioada anilor 1918-1940, satul Mingir face parte din România Mare.**
- **În anul 1967, gospodăria agricolă „Pobeda” din Mingir este decorată cu ordinul „Drapelul Roșu de Muncă”,** iar președintele gospodăriei, Timofei Ermurachi, devine Erou al Muncii Socialiste.
- **Mingirul și mingirenii au ținut la tradiții, limbă și credință.** În tradiția mingirenilor au fost organizarea șezătorilor, clăcilor, horelor, ei au respectat sărbătorilor creștine.
- În localitate au activat neîntrerupt echipe de dansatori, orchestre, fanfare, grupe de teatru etc.
- Istoria seculară, tradițiile, credința, munca au selectat și au crescut o serie de personalități născute la Mingir.
- Dintre numeroșii oameni deosebiți, născuți la Mingir, care ne reprezintă cu mândrie satul în Moldova și peste hotare, enumerăm doar câțiva:
 - **Mihai Gribincea** (n. 1963), ambasador, diplomat, doctor în științe.
 - **Valeriu Lazăr** (n. 1970), ex-viceprim-ministru, ex-ministru al Economiei.
 - **Nicolae Eșanu** (n. 1966), membru al Comisiei de la Veneția, viceministru al Justiției.
 - **Dumitru Ungureanu** (n. 1942), doctor în științe tehnice, prorector la Universitatea Tehnică a Moldovei.
 - **Vasile Sirbu** (n. 1945), doctor în științe, profesor la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” .
 - **Tudor Casapu** (n. 1963), campion olimpic și al lumii la haltere, președinte al Federației de Haltere din Republica Moldova.

- **Dumitru Bumbu** (n. 1957), director al întreprinderii „Vin Select”, Strășeni.
- **Nicolae Gribincea** (n. 1961), compozitor, cântăreț, dansator, folclorist, șef al Secției Cultură a sectorului Botanica, Chișinău.
- **Grigore Varanița** (n. 1968), director al ANRCEIS, vicedirector al „Mold-telecom” S.A., om de afaceri.
- **Victor Candu** (n. 1967), pilot al companiei moldo-elvețiene.
- **Petru Bordei** (n. 1961), căpitan de navă al Flotei Maritime din Odesa.
- **Echipa de fotbal „Flacăra”**, fondată de Vasile Alexeenco, campioană (1975) și vicecampioană (1976) a Moldovei la fotbal printre copii, campioană a raionului Hîncești (1999).
- Cea mai mare valoare a Mingirului, – atât spirituală, cât și materială –, o reprezintă oamenii – viețuitorii lui – de la cel mai mic pînă la cel mai bătrîn.
- **Mingirul este baștina mea.** Aici am obținut frumoase și utile calități umane – dragostea de muncă și de oameni, bunătatea și modestia, respectul față de tradiție și credința strămoșească, dragostea de neam și de istoria sa.

Mihai Mircos,
viceprimar